

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

องค์การบริหารส่วนตำบลประจัน
อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

คำนำ

ด้วยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๑ โดยมาตรา ๗๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งกระทรวงการคลังได้ กำหนดหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๒ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นหน่วยงานของรัฐตามหลักเกณฑ์นี้ ซึ่งการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารและพนักงานทุกคนขององค์กรต้องให้ความสำคัญและถือปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงฉบับนี้จัดทำโดยอ้างอิงกรอบหลักการบริหารจัดการความเสี่ยงแบบบูรณาการตามแนวทาง COSO (COSO ERM Integrated Framework) โดยอยู่ภายใต้กรอบหลักเกณฑ์ดังกล่าวที่กระทรวงการคลังที่กำหนด

ตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ได้ให้ความสำคัญกับ “การบริหารจัดการความเสี่ยง” ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ในการผลักดันให้ภาครัฐมีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง (High Performance Organization : HPO) และเป็นกระบวนการที่สำคัญในการเน้นความสำคัญ หรือชี้ให้เห็นความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อกิจกรรมที่องค์กรต้องดำเนินการให้บรรลุตามเป้าประสงค์และประเด็นยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ การบริหารจัดการความเสี่ยง โดยการกำหนดนโยบาย แนวทาง และกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑

องค์กรบริหารส่วนตำบลประจัน จึงให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเรื่องที่สำคัญและมีประโยชน์อย่างมากในการที่แต่ละองค์กรจะนำหลักการของการบริหารความเสี่ยงไปใช้ในการวางแผน ควบคุมการบริหารงาน บริหารโครงการ หรือบริหารองค์กร ได้อย่างเหมาะสมและบรรลุผล ตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กรที่วางไว้ ซึ่งแผนบริหารความเสี่ยงดังกล่าว เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้หน่วยงานนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานและปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาองค์กรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันต่อไป

คณะผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการความเสี่ยง
องค์กรบริหารส่วนตำบลประจัน

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	4
1.1 หลักการและเหตุผล	4
1.2 วัตถุประสงค์ของแผนบริหารจัดการความเสี่ยง	4
1.3 เป้าหมายของการบริหารจัดการความเสี่ยง.....	4
1.4 ประโยชน์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง	5
บทที่ 2 ข้อมูลพื้นฐาน	7
ข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลประจัน	7
2.3 เป้าประสงค์	8
2.4 ตัวชี้วัด	8
2.5 ค่าเป้าหมาย	8
2.6 กลยุทธ์.....	9
โครงสร้างการบริหารงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลประจัน	11
บทที่ 3 กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง	12
1. ขอบเขตบริบทภายในและภายนอกองค์กร (INTERNAL & EXTERNAL CONTEXT).....	12
1.2 บริบทภายนอก (External Context)	13
1.3 การวิเคราะห์ SWOT Analysis2	13
2. วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยง	14
3. นโยบายการบริหารความเสี่ยง	14
4. โครงสร้างการบริหารงานการบริหารความเสี่ยง	15
บทที่ 4 กระบวนการบริหารความเสี่ยง	17
กระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลประจัน	18
1. การระบุความเสี่ยง	18
2. การประเมินความเสี่ยง	19
หลักเกณฑ์การให้คะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและความรุนแรงของผลกระทบ.....	20
3. การตอบสนองความเสี่ยง.....	26
4. การรายงานและติดตามผล	29
5. การประเมินผลการบริหารความเสี่ยง	29
6. การทบทวนการบริหารความเสี่ยง	29
บทที่ 5 แผนบริหารความเสี่ยง.....	30

บทที่ 1

บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

การบริหารความเสี่ยง เป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์ที่สำคัญตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่จะช่วยให้การบริหารงานและการตัดสินใจด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุม และวัดผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพมากขึ้นและลด การสูญเสียและโอกาสที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร

ภายใต้สภาวะการดำเนินงานของทุกๆ องค์กรล้วนแต่มีความเสี่ยง ซึ่งเป็นความไม่แน่นอนที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือเป้าหมายขององค์กร จึงจำเป็นต้องมีการจัดการความเสี่ยงเหล่านั้น อย่างเป็นระบบ โดยการระบุความเสี่ยงว่ามีปัจจัยเสี่ยงใดบ้างที่กระทบต่อการดำเนินงานหรือเป้าหมายขององค์กร วิเคราะห์ความเสี่ยงจากโอกาสและผลกระทบที่เกิดขึ้น จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง กำหนดแนวทางในการจัดการความเสี่ยง และต้องคำนึงถึงคุณค่าในการจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

ดังนั้นคณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลประจัน จึงได้จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ขึ้น สำหรับใช้เป็นแนวทางในการบริหารปัจจัย และควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินการต่างๆ เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหาย ให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคต อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับ ประเมินควบคุม และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ

1.2 วัตถุประสงค์ของแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

- 1) เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้ปฏิบัติงาน เข้าใจหลักการ และกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง
- 2) เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับทราบขั้นตอน และกระบวนการในการวางแผนบริหารจัดการความเสี่ยง
- 3) เพื่อให้มีการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
- 4) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการความเสี่ยง
- 5) เพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจตลอดจนเชื่อมโยงการบริหารจัดการความเสี่ยงกับกลยุทธ์
- 6) เพื่อลดโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร

1.3 เป้าหมายของการบริหารจัดการความเสี่ยง

- 1) ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้ปฏิบัติงาน มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติงานประจำปีให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้
- 2) ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้ปฏิบัติงาน สามารถระบุความเสี่ยง วิเคราะห์ความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง และจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- 3) สามารถนำแผนบริหารความเสี่ยงไปใช้ในการบริหารงานที่รับผิดชอบ
- 4) เพื่อพัฒนาความสามารถของบุคลากรและกระบวนการดำเนินงานภายในองค์กรอย่างต่อเนื่อง
- 5) ความรับผิดชอบต่อความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยงถูกกำหนดขึ้นอย่างเหมาะสมทั้งองค์กร
- 6) การบริหารความเสี่ยงได้รับการปลูกฝังให้เป็นวัฒนธรรมขององค์กร

1.4 ประโยชน์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง

การดำเนินการบริหารความเสี่ยงจะช่วยให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น และทำให้องค์กรสามารถจัดการกับปัญหาอุปสรรคและอยู่รอดได้ในสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดหรือสถานการณ์ที่อาจทำให้องค์กรเกิดความเสียหาย ประโยชน์ที่คาดหวังว่าจะได้รับการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงมีดังนี้

1) เป็นส่วนหนึ่งของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การบริหารความเสี่ยงจะช่วยคณะทำงานบริหารความเสี่ยงและผู้บริหารท้องถิ่นทุกระดับตระหนักถึงความเสี่ยงหลักที่สำคัญ และสามารถทำหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2) สร้างฐานข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการบริหารและการปฏิบัติงานในองค์กร การบริหารความเสี่ยง จะเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการบริหารจัดการความเสี่ยง ซึ่งตั้งอยู่บนสมมุติฐานในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กรรวมถึงระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

3) ช่วยสะท้อนให้เห็นภาพรวมของความเสี่ยงต่างๆ ที่สำคัญได้ทั้งหมด การบริหารความเสี่ยงจะช่วยให้บุคลากรภายในองค์กรมีความเข้าใจถึงเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กร และตระหนักถึงความเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรได้อย่างครบถ้วน ซึ่งครอบคลุมความเสี่ยงธรรมาภิบาล

4) เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารงาน การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถมั่นใจได้ว่าความเสี่ยงได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมและทันเวลา รวมทั้งเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารท้องถิ่นในการบริหารงานและการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผนการกำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุมและวัดผลการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานของสถาบันเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด และสามารถปกป้องผลประโยชน์ รวมทั้งเพิ่มมูลค่าแก่องค์กร

5) ช่วยให้การพัฒนาองค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การบริหารความเสี่ยงทำให้รูปแบบการตัดสินใจในระดับการปฏิบัติงานขององค์กรมีการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การตัดสินใจโดยที่ผู้บริหารท้องถิ่นมีความเข้าใจในกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ขององค์กร และระดับความเสี่ยงอย่างชัดเจน

6) ช่วยให้การพัฒนาการบริหารและจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาถึงระดับความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรม และการเลือกใช้มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง เช่น การใช้ทรัพยากรสำหรับกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่างๆ และกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูงย่อมแตกต่างกัน หรือการเลือกใช้มาตรการแต่ละประเภทย่อมใช้ทรัพยากรแตกต่างกัน เป็นต้น

1.5 นิยามความเสี่ยง

1.5.1 ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใดๆ ที่อาจจะเกิดสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และจะส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความล้มเหลว หรือลดโอกาสที่จะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านยุทธศาสตร์ การปฏิบัติการเงิน และการบริหาร ซึ่งอาจเป็นผลกระทบทางบวกด้วยก็ได้ โดยวัดจากผลกระทบและโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์ ลักษณะของความเสี่ยง สามารถแบ่งออกได้เป็น ดังนี้

- 1) ปัจจัยเสี่ยง คือ สาเหตุที่จะทำให้เกิดความเสี่ยง
- 2) เหตุการณ์เสี่ยง คือ เหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน หรือ นโยบาย
- 3) ผลกระทบของความเสี่ยง คือ ความรุนแรงของความเสียหายที่น่าจะเกิดขึ้นจากเหตุการณ์เสี่ยง

1.5.2 การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) การบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลง หรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

1.5.3 ระบบบริหารความเสี่ยง (Risk management system) ระบบบริหารความเสี่ยง หมายถึง ระบบบริหารความเสี่ยง ระบบการบริหารปัจจัย และควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่างๆ เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียหายให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่เกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมาย ทั้งในด้านกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกฎระเบียบการเงิน และชื่อเสียงขององค์กรเป็นสำคัญ โดยได้รับการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงจากหน่วยงานทุกระดับทั่วทั้งองค์กร

บทที่ 2

ข้อมูลพื้นฐาน

องค์การบริหารส่วนตำบลประจัน อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

องค์การบริหารส่วนตำบลประจัน จัดตั้งขึ้น ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2539 โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 113 ตอนพิเศษ 52 โดยมี อำนาจหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ปรากฏในมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดให้สภาตำบลมีหน้าที่ในการพัฒนาตำบลตามแผนงานโครงการและงบประมาณของสภาตำบล เสนอแนะส่วนราชการในการบริหารราชการและพัฒนาตำบล ปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตำบลตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และหน้าที่อื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

นอกจากนี้ สภาตำบลอาจดำเนินกิจการดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 23 คือ

- 1) จัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- 2) จัดให้มีน้ำและบำรุงทางน้ำและทางบก
- 3) จัดให้มีน้ำและรักษาทางระบายน้ำ และรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- 4) คุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 5) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- 6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

ข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลประจัน

2.1 วิสัยทัศน์

“องค์การบริหารส่วนตำบลประจัน บริหารงานยึดถือระเบียบ ข้อกฎหมาย โปร่งใส ฉับไว เข้าถึงประชาชน”

2.2 ยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลประจัน

องค์การบริหารส่วนตำบลประจันมีการนำข้อมูลจากสภาพความเป็นจริงของพื้นที่ ที่มาจากสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชน ประกอบด้วย การนำนโยบายของรัฐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนพัฒนาอำเภอ มาบูรณาการเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กร เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ ในโลกแห่งการแข่งขันและเทคโนโลยี ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลประจันได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา ๗ ด้าน ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจชุมชนและแก้ปัญหาความยากจน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพ
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาการกีฬาสู่ความเป็นเลิศและส่งเสริมการท่องเที่ยว
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหารจัดการที่ดี
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ได้มาตรฐาน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๖ จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๗ ส่งเสริมการรักษาความมั่นคงและเสริมสร้างสันติสุข

2.3 เป้าประสงค์

- 1) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีอาชีพและรายได้สามารถช่วยเหลือตนเอง
- 2) ส่งเสริมและบำรุงการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น
- 3) พัฒนาและส่งเสริมการกีฬาและการท่องเที่ยว
- 4) เป็นองค์กรที่มีระบบการบริหารจัดการที่ดี บริการประชาชน ด้วยความรวดเร็ว ฉับไวถูกต้อง
- 5) มีระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน
- 6) ประชาชนมีความตระหนักในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและรักษาสิ่งแวดล้อม ดูแลถนน
คู คลอง ให้มีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย
- 7) ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2.4 ตัวชี้วัด

- ๑) ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลประจันมีระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ
โครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน ร้อยละ ๗๐
- ๒) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นร้อยละ ๑๐
- ๓) ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ และสามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น
- ๔) ชุมชนร่วมกันทำนุบำรุงรักษาศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น
เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐
- ๕) องค์การบริหารส่วนตำบลประจัน มีการนำหลักธรรมาภิบาล และการมีส่วนร่วมในการ
บริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ร้อยละ ๖๐
- ๖) ตำบลประจันมีทรัพยากรธรรมชาติที่ได้รับการคุ้มครองและดูแลรักษาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕
- ๗) ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลประจัน มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕

2.5 ค่าเป้าหมาย

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย
1. พัฒนาและส่งเสริมสร้างความ เข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจชุมชน และแก้ปัญหาความยากจน	เป็นการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนระบบเศรษฐกิจชุมชน การสร้างงานใน ชุมชน ตลอดจนพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เป็นสินค้า OTOP ที่สามารถสร้าง รายได้ เลี้ยงชีพตนเองและครอบครัวได้อย่างยั่งยืน ประชาชนอยู่อย่าง พอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง
2. พัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพ	เป็นการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาทุกระดับ การส่งเสริม ทำนุบำรุง ศาสนา ศาสนสถาน ศาสนพิธีต่าง ๆ บำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้ง ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการคุ้มครองเด็ก สตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส
3. พัฒนาการกีฬาสู่ความเป็นเลิศ และส่งเสริมการท่องเที่ยว	เป็นการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมด้านการกีฬา การออกกำลังกาย และกิจกรรมนันทนาการ ส่งเสริมและพัฒนาด้านการท่องเที่ยว
4. การบริหารจัดการที่ดี	เป็นการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการองค์กรตามหลักการ บริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี สร้างระบบการให้บริการที่ทันสมัย สะดวก รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ตลอดจนมีการนำหลักธรร มาภิบาลและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนมาใช้ในการปฏิบัติราชการ

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย
5.พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ได้มาตรฐาน	เป็นการพัฒนาการก่อสร้าง บุกเบิก ปรับปรุง บำรุงรักษาทางคมนาคม สะพาน เขื่อน ระบบระบายน้ำ ระบบชลประทานขนาดเล็ก ระบบจราจร และการขนส่ง จัดให้มีไฟฟ้า ก่อสร้างปรับปรุงแหล่งน้ำ อุบโศก บริโภค และระบบประปา ให้ได้มาตรฐานและทั่วถึง
6.จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	เป็นการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุน การสร้างจิตสำนึกในการร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คุ่มครองดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ตลอดจนการบริหารจัดการระบบกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ระบบบำบัดน้ำเสีย ตลอดจนการพัฒนากระบวนการจัดการและป้องกันภัยพิบัติ
7.ส่งเสริมการรักษาความมั่นคงและเสริมสร้างสันติสุข	เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้มีส่วนร่วมในการรักษาความสงบเรียบร้อยในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดสันติสุข

2.6 กลยุทธ์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจชุมชนและแก้ปัญหา ความยากจน

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างงาน สร้างอาชีพให้กับประชาชนในท้องถิ่น

ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมสนับสนุนอาชีพด้านการเกษตร และปศุสัตว์ตาม แนวทาง

เกษตรทฤษฎีใหม่สู่นิคมอุตสาหกรรมอาหารฮาลาล

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมโครงการตามแนวพระราชดำริ

กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมระบบเศรษฐกิจชุมชนควบคู่กับการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการและการตลาด

กลยุทธ์ที่ 5 รมรงศ์ให้ความรู้เพื่อสร้างจิตสำนึกในการประหยัดและลดหนี้สิน ในระดับครัวเรือน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบทุกระดับ

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ศาสนา และ

วัฒนธรรมที่สอดคล้องตามความต้องการของประชาชน

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมสนับสนุนการใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กเยาวชนได้มีส่วนร่วมในการด้านความคิด และ มีนิสัยรักในการเรียน

กลยุทธ์ที่ 5 ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาเด็ก เยาวชนและประชาชนให้ มีคุณธรรม

นำความรู้เกิดภูมิคุ้มกัน

กลยุทธ์ที่ 6 ส่งเสริมอนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนา ศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม และ ภูมิปัญญา ท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 7 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนและ สถาบันครอบครัว

กลยุทธ์ที่ 8 ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการ คุ่มครอง เด็ก สตรี

เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อย โอกาสและประชาชนทั่วไป

- กลยุทธ์ที่ 9 ควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดตลอดถึง การบำบัด พื้นฟูทั้ง
ทางด้านร่างกายและจิตใจแก่ผู้ติดยาเสพติด
- กลยุทธ์ที่ 10 ส่งเสริมการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาการกีฬาสู่ความเป็นเลิศและส่งเสริมการท่องเที่ยว

- กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมด้านการกีฬา การออกกำลังกาย และ กิจกรรม
นันทนาการ
- กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการกีฬา สู่ความเป็นเลิศ
- กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมสนับสนุนการก่อสร้างและปรับปรุงสนามกีฬา
- กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการที่ดี

- กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมสวัสดิการและการพัฒนาศักยภาพบุคลากรภายในองค์กร
- กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนา ปรับปรุงจัดหาเครื่องมือ เครื่องใช้ และพัฒนาสถานที่ การปฏิบัติงาน
- กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาปรับปรุงระบบบริหารจัดการองค์กรตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี
- กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาและสร้างระบบการให้บริการที่ทันสมัย สะดวก รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
- กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาส่งเสริมระบบประชาชนสัมพันธ์การดำเนินงานของ องค์กร

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ได้มาตรฐาน

- กลยุทธ์ที่ 1 ก่อสร้าง บุกเบิก ปรับปรุง บำรุงรักษาทางคมนาคม สะพาน เขื่อน ระบบระบายน้ำ
ระบบชลประทาน ขนาดเล็กและท่าเทียบเรือ
- กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาปรับปรุงระบบจราจร และการขนส่ง
- กลยุทธ์ที่ 3 จัดให้มีไฟฟ้าใช้อย่างทั่วถึง
- กลยุทธ์ที่ 4 ก่อสร้าง ปรับปรุงแหล่งน้ำอุปโภค บริโภคและระบบประปา
- กลยุทธ์ที่ 5 จัดทำผังเมืองและผังตำบล

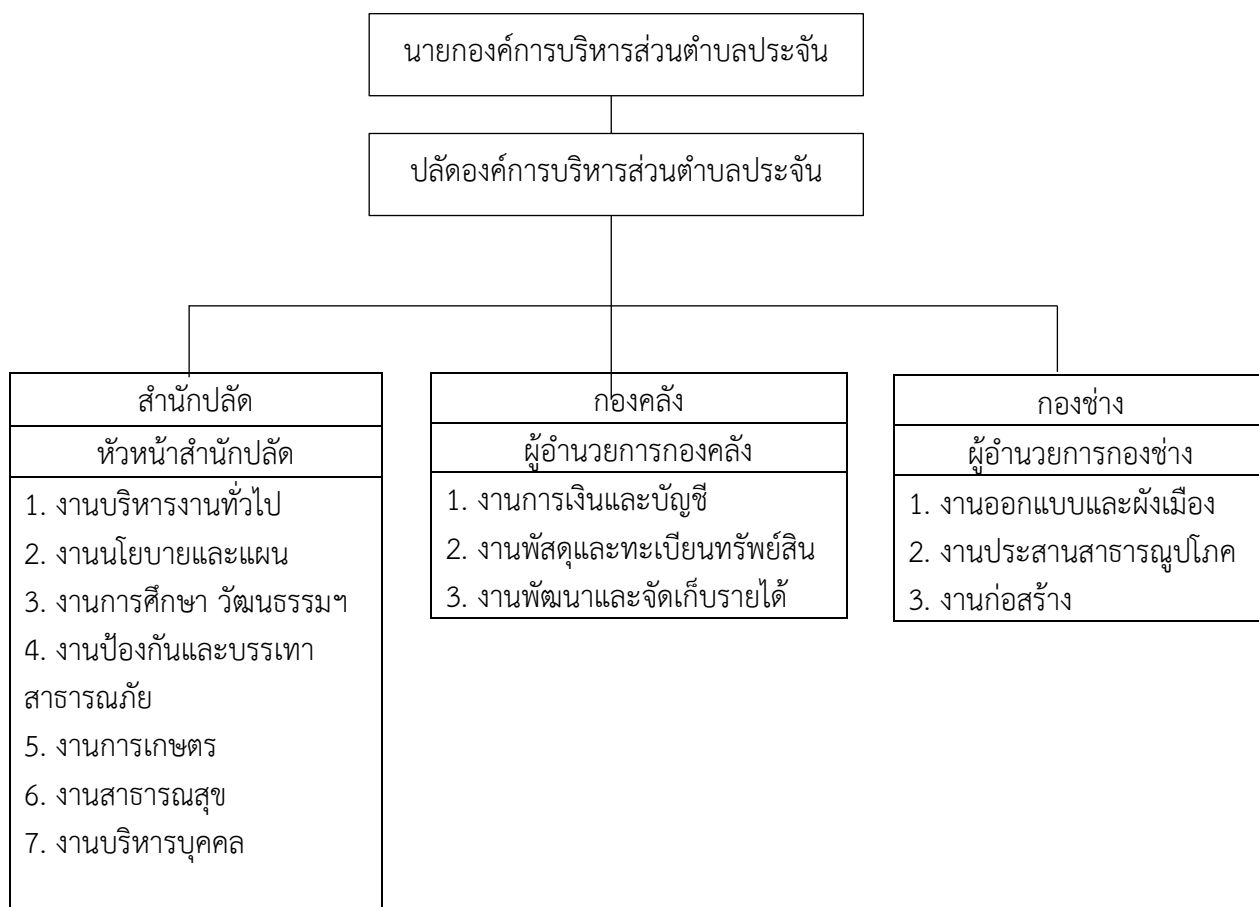
ยุทธศาสตร์ที่ 6 จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

- กลยุทธ์ที่ 1 คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการร่วมกัน อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- กลยุทธ์ที่ 3 จัดทำระบบกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลตลอดจนระบบบำบัด น้ำเสีย

ยุทธศาสตร์ที่ 7 ส่งเสริมการรักษาความมั่นคงและเสริมสร้างสันติสุข

- กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของ
ประชาชน
- กลยุทธ์ที่ 2 เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้มีส่วนร่วมในการรักษา ความสงบ
เรียบร้อยในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดสันติสุข
- กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีความสามารถและมีศักยภาพในการ สนับสนุนงาน
ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตลอดถึง การรักษาความสงบเรียบร้อย
ในท้องถิ่น

โครงสร้างการบริหารงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลประจัน

บทที่ 3

กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง

องค์การบริหารส่วนตำบลประจัน ได้ประยุกต์หลักการบริหารจัดการความเสี่ยงทั้งทั้งองค์กร (Enterprise Risk Management : ERM) เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ ร่วมกับ ระบบมาตรฐาน ISO 31000 และระบบบริหารงานคุณภาพ ISO 9001:2015 ครอบคลุมการจัดวางระบบบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลประจันให้เป็นไปอย่างเหมาะสมตามมาตรฐานที่กำหนด ภายใต้กรอบนโยบายการบริหารความเสี่ยงที่มุ่งเน้นให้เกิด Awareness Culture ด้วยการดำเนินการตามขั้นตอน การบริหารจัดการความเสี่ยงตั้งแต่การระบุปัจจัยเสี่ยง สาเหตุความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ วิเคราะห์ความเสี่ยง และจัดระดับความเสี่ยง ตลอดจนจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ติดตามแผนการดำเนินงานภายใต้ 8 องค์ประกอบ ได้แก่

1. บริบทภายในและภายนอกองค์กร
2. การกำหนดวัตถุประสงค์
3. การชี้แจงเหตุการณ์
4. การประเมินความเสี่ยง
5. การตอบสนองความเสี่ยง
6. กิจกรรมการควบคุม
7. สารสนเทศและการสื่อสาร
8. การติดตามประเมินผล

1. ขอบเขตบริบทภายในและภายนอกองค์กร (INTERNAL & EXTERNAL CONTEXT)

1.1 บริบทภายในองค์กร (Internal Context)

1) ระบบ (System) องค์การบริหารส่วนตำบลประจัน มีระบบการบริหารงานที่มีโครงสร้างไม่ซับซ้อน และมีความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างให้เหมาะสมกับสถานการณ์

2) บุคลากร (Staff) บุคลากรมีความรู้ความสามารถตรงตามตำแหน่งงาน ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง มีการส่งเสริมการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถของบุคลากรโดยการ สนับสนุนการฝึกอบรม และให้มีการรายงานผลการการฝึกอบรม ตลอดจนการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อจัดเป็นองค์ความรู้ (Knowledge Management : KM) เพื่อเผยแพร่ ให้พนักงานได้นำไปใช้ประโยชน์

3) ทักษะ (Skill) บุคลากรมีทักษะในการปฏิบัติงานได้หลากหลายและสามารถทำงานได้เฉพาะทาง ตรงตามภาระงาน (Job Description) และมีประสบการณ์ในการทำงานที่สามารถพัฒนาต่อ ยอดในการทำงาน การกิจอื่นๆ ได้อีก

4) โครงสร้าง (Structure) องค์การบริหารส่วนตำบลประจันมีโครงสร้างองค์กรที่ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน มีการแบ่งโครงสร้างการบริหารงานและกำหนดบทบาท หน้าที่แต่ละสำนัก/กองรวมถึงได้มีการสื่อสารให้พนักงานได้รับทราบอย่างทั่วถึง

5) กลยุทธ์ (Strategy) มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาท้องถิ่น และทบทวนตามรอบการ ทบทวนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการรับฟังความคิดเห็นความต้องการจากประชาชน เพื่อนำมาปรับกลยุทธ์ การ ดำเนินงานภายใต้การเชื่อมโยงกับนโยบายระดับชาติ ระดับกระทรวง ระดับภูมิภาค ระดับจังหวัด ฯลฯ

1.2 บริบทภายนอก (External Context)

1) การเมือง (Politic) องค์การบริหารส่วนตำบลประจัน ดำเนินการภายใต้การสนับสนุนของรัฐบาลที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12

2) กฎระเบียบ/กฎหมาย (Law) องค์การบริหารส่วนตำบลประจัน ปฏิบัติตามพระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา พระราชบัญญัติ ตลอดจนระเบียบ หนังสือสั่งการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

1.3 การวิเคราะห์ SWOT Analysis2

จากข้อมูลสภาพทั่วไปรวมทั้งข้อมูลเฉพาะแต่ละด้าน ตลอดจนแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่กำลังเผชิญอยู่องค์การบริหารส่วนตำบลประจัน ได้มีการวิเคราะห์สถานะแวดล้อมขององค์ประกอบภายในและองค์ประกอบภายนอกและกำหนดเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม ดังนี้

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
1. พื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ทรัพยากรดินมีความอุดมสมบูรณ์ มีพื้นที่ ปลูกข้าว ปลูกมันสำปะหลัง 2. มีแหล่งน้ำธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นที่กักเก็บน้ำและเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืด 3. มีโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนด้านการเกษตร 4. มีผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพ 5. มีงานเทศกาลประจำปี 6. ที่ตั้งอยู่ใกล้ทั้งจังหวัดชัยภูมิ (65 กิโลเมตร) และมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก 7. เป็นตำบลหนึ่งในจังหวัดชัยภูมิ ที่ถือได้ว่าเป็นเมืองแห่งความสุขอันดับที่ 1 8. มีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานครอบคลุมทั้งตำบลจำนวน 5 แห่ง ทำให้ประชาชนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเสมอภาค 9. มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลประจัน ในพื้นที่ ในการดูแลสุขภาพของประชาชนในเบื้องต้น	1. เกษตรกรขาดอำนาจการต่อรองในเชิงธุรกิจ โดยเฉพาะการจัดหาวัตถุดิบ และการทำการตลาด 2. เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบปัญหาต้นทุนสูง และไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง 3. กระบวนการช่วยเหลือหรือแก้ปัญหาของภาครัฐ ยังไม่สามารถตอบสนองประชาชนได้ทันทั่วถึง 4. ขาดการมีส่วนร่วมที่เข้มแข็งจากภาคประชาชนในพื้นที่ 5. เส้นทางคมนาคมภายในพื้นที่โดยเฉพาะพื้นที่ทางการเกษตร ยังไม่ได้มาตรฐาน 6. ประชากรผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส ยังขาดการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการดำเนินชีวิตประจำวัน 7. ไม่มีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ 8. ขาดการบริหารจัดการน้ำเชิงบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threat)
1. แนวโน้มรัฐบาลและแนวโน้มผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตอาหารปลอดภัย เอื้อต่อการพัฒนาการเกษตรในตำบล ประจัน 2. ตำบลประจัน เป็นพื้นที่อยู่ในบริเวณติดกับแม่น้ำหัตตานี ซึ่งสามารถทำให้เกิดโอกาสทางเศรษฐกิจได้ 3. นโยบายการปฏิรูประบบราชการที่เน้นการบริหารราชการแบบบูรณาการ และนโยบายประชารัฐ ทำให้การขับเคลื่อนพัฒนาของราชการมีประสิทธิภาพ และคล่องตัว 4. รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการเกษตรที่เกี่ยวกับการจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) พัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer การเกษตรแปลงใหญ่ การส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ เศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจฐานราก 5. การเติบโตของเครือข่ายและการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตและอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการใช้สื่อ Social Media เป็นโอกาสทางการตลาด และการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย ของจังหวัด	1. การเปลี่ยนแปลงของระเบียบหรือหนังสือสั่งการที่ไม่ตรงตามบริบทการบริหารงานในพื้นที่ เช่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 2. ภัยธรรมชาติ (อุทกภัย , ภัยแล้ง , วาตภัย , การแพร่ระบาดของศัตรูพืช และโรคระบาดของสัตว์ปีก) 3. ปัญหาการเมืองทำให้นโยบายรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงขาดความต่อเนื่อง

2. วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยง

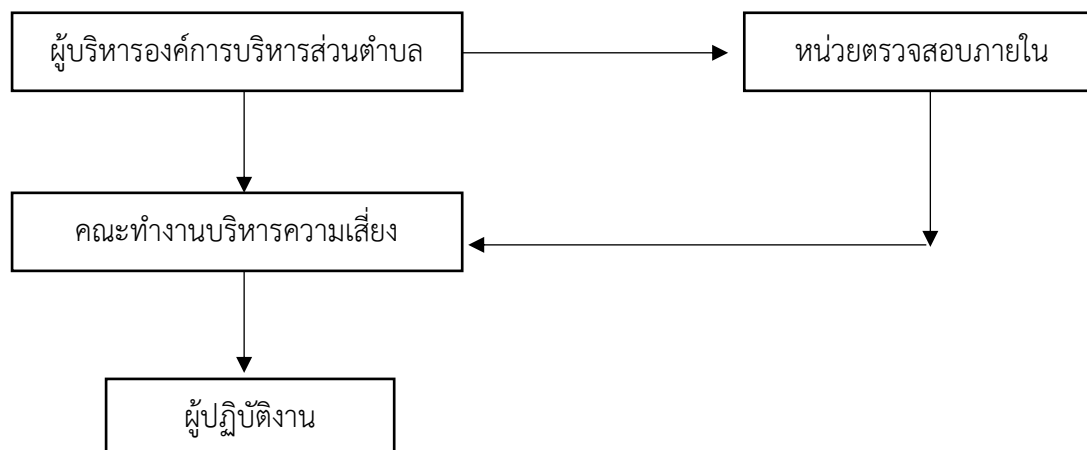
- 1) เพื่อดำเนินการตามหลักการบริหารความเสี่ยงในการชี้บ่ง ประเมิน และการจัดการความเสี่ยงภายใต้ บริบทภายในและภายนอกอย่างครอบคลุมครบถ้วน
- 2) เพื่อบริหารจัดการให้ความเสี่ยงขององค์การบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- 3) เพื่อกำหนดมาตรการ แผนงาน โครงการ และกิจกรรมการจัดการความเสี่ยงได้อย่างเป็นระบบ และ ต่อเนื่อง
- 4) เพื่อให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีคีรีมาศ มีส่วนร่วมในการรับรู้ ตระหนัก และดำเนินการ ตลอดจนให้ความสำคัญ ของการบริหารความเสี่ยงตามนโยบายการบริหารความเสี่ยงขององค์กร (Risk Awareness Culture)

3. นโยบายการบริหารความเสี่ยง

- 1) การบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรผ่านการจัดการองค์ความรู้
- 2) ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง
- 3) สนับสนุนกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงโดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุดและจัดการความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม

- 4) นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในกระบวนการบริหารความเสี่ยง และสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับเข้าถึงสารสนเทศเพื่อการบริหารความเสี่ยง
- 5) ติดตามทบทวนความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง
- 6) ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรด้านการตระหนักถึงความเสี่ยงและความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน
- 7) นำองค์ความรู้ขององค์กรสร้างมูลค่าตอบแทนสู่สังคม

4. โครงสร้างการบริหารงานการบริหารความเสี่ยง

หน้าที่ความรับผิดชอบตามโครงสร้าง

โครงสร้างการบริหารความเสี่ยงประกอบด้วย การกำกับดูแล การตัดสินใจ การจัดทำแผน การดำเนินการการติดตามประเมินผล และการสอบทาน ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

1. แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลประจัน
2. ส่งเสริมและติดตามให้มีการบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม
3. พิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติแผนบริหารความเสี่ยง
4. พิจารณาผลการบริหารความเสี่ยงและเสนอแนะแนวทางการพัฒนา

หน่วยตรวจสอบภายใน

1. สอบทานกระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. นำเสนอผลการบริหารความเสี่ยงให้คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลรับทราบและให้ข้อเสนอแนะ

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

1. จัดให้มีระบบและกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่เป็นระบบมาตรฐานเดียวกันทั้งองค์กร
2. ดำเนินการตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงและการปฏิบัติตามมาตรการลดและควบคุมความเสี่ยง
3. รายงานและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงที่สำคัญเสนอต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อพิจารณา

ผู้ปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลประจัน

1. สนับสนุนข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้กับคณะทำงานบริหารความเสี่ยง
2. ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

คณะผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลประจัน

1. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลประจัน	ประธานกรรมการ
2. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลประจัน	รองประธานกรรมการ
3. หัวหน้าสำนักปลัด	กรรมการ
4. ผู้อำนวยการกองคลัง	กรรมการ
5. ผู้อำนวยการกองช่าง	กรรมการ
6. นักวิเคราะห์นโยบายและแผน	กรรมการ/เลขานุการ

บทที่ 4

กระบวนการบริหารความเสี่ยง

กระบวนการบริหารความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่ใช้ในการระบุ วิเคราะห์ ประเมิน และจัดลำดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานขององค์กร รวมทั้งการจัดทำแผนบริหารจัดการ ความเสี่ยง โดยกำหนดแนวทางการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งองค์การบริหาร ส่วนตำบลศรีศรีมาศ มีขั้นตอนหรือกระบวนการบริหารความเสี่ยง ขั้นตอนหลัก ดังนี้

1. ระบุความเสี่ยง เป็นการระบุเหตุการณ์ใดๆ ทั้งที่มีผลดี และผลเสียต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด และเกิดขึ้นได้อย่างไร

2. ประเมินความเสี่ยง เป็นการวิเคราะห์ความเสี่ยง และจัดลำดับความเสี่ยง โดยพิจารณาจากการประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และความรุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์ความเสี่ยง โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐาน ที่ได้กำหนดไว้ ทำให้การตัดสินใจจัดการกับความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสม

3. จัดการความเสี่ยง เป็นการกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการในการจัดการ และควบคุมความเสี่ยงที่สูง (High) และสูงมาก (Extreme) นั้นให้ลดลง ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ สามารถปฏิบัติได้จริงและควรต้อง พิจารณาถึงความคุ้มค่าในด้านค่าใช้จ่ายและต้นทุนที่ต้องใช้ลงทุนในการกำหนดมาตรการ หรือแผนปฏิบัติการนั้นกับ ประโยชน์ที่จะได้รับด้วย

4. รายงานและติดตามผล เป็นการรายงานและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนบริหาร ความเสี่ยง ที่ได้ดำเนินการทั้งหมดตามลำดับให้ฝ่ายบริหารรับทราบและให้ความเห็นชอบดำเนินการตามแผนบริหาร ความเสี่ยง

5. ประเมินผลการบริหารความเสี่ยง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงประจำปี เพื่อให้มั่นใจว่า องค์กรมีการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสม เพียงพอ ถูกต้อง และมีประสิทธิผล มาตรการ หรือกลไก การ ควบคุมความเสี่ยง (Control Activity) ที่ดำเนินการ สามารถลดและควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้จริง และอยู่ในระดับ ที่ยอมรับได้ หรือต้องจัดหามาตรการหรือตัวควบคุมอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้ความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่ หลังมีการจัดการ (Residual Risk) อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และให้องค์กรมีการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

6. ทบทวนการบริหารความเสี่ยง เป็นการทบทวนประสิทธิภาพของแนวการบริหารความเสี่ยงใน ทุก ขั้นตอนเพื่อพัฒนาระบบให้ดียิ่งขึ้น

กระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลประจัน

1. การระบุความเสี่ยง

เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานร่วมกันระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง โดยต้องคำนึงถึงความเสี่ยงที่มีสาเหตุมาจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอก ปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร หรือผลการปฏิบัติงานทั้งในระดับองค์กรและระดับกิจกรรมในการระบุปัจจัยเสี่ยงจะต้องพิจารณาว่ามีเหตุการณ์ใดหรือกิจกรรมใดของกระบวนการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความผิดพลาดความเสียหาย และไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด รวมทั้งมีทรัพย์สินใดที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลป้องกัน รักษา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเข้าใจ ในความหมายของ “ความเสี่ยง (Risk)” “ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor)” และ “ประเภทความเสี่ยง” ก่อนที่จะดำเนินการ ระบุความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม

1.1 ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และจะส่งผล กระทบหรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความล้มเหลว หรือลด โอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายตามภารกิจหลักขององค์กร และเป้าหมายตามแผนปฏิบัติงาน

1.2 ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) หมายถึง ต้นเหตุหรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยง ที่จะทำให้เกิดไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด และเกิดขึ้นได้อย่างไร และทำไม

ทั้งนี้ สาเหตุของความเสี่ยงที่ระบุ ควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลด ความเสี่ยงในภายหลังได้อย่างถูกต้อง โดยปัจจัยเสี่ยงแบ่งได้ 2 ด้าน ดังนี้

1) ปัจจัยเสี่ยงภายนอก คือ ความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมการเกิดได้โดยองค์กร เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย คู่แข่ง เทคโนโลยี ภัยธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

2) ปัจจัยเสี่ยงภายใน คือ ความเสี่ยงที่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร เช่น กฎระเบียบ ข้อบังคับ ภายในองค์กร วัฒนธรรมองค์กร นโยบายการบริหารและการจัดการความรู้/ความสามารถของบุคลากร กระบวนการทำงาน ข้อมูล/ระบบสารสนเทศ เครื่องมือ/อุปกรณ์

1.3 ประเภทความเสี่ยง แบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1) **ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Risk) หรือ S** เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ เป้าหมาย พันธกิจในภาพรวมขององค์กรที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการไม่บรรลุผลตามเป้าหมายในแต่ละ ประเด็นยุทธศาสตร์ขององค์กร

2) **ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk) หรือ O** เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ ประเด็นปัญหาการปฏิบัติงานประจำวันหรือการดำเนินงานปกติที่องค์กรต้องเผชิญเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านนี้ เช่น การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานโดยไม่มีผังการปฏิบัติงานที่ชัดเจน หรือไม่มี การมอบหมายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ บุคลากรขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

3) **ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) หรือ F** เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร และควบคุมทางการเงินและการงบประมาณขององค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผลกระทบการเงินที่เกิดจาก ปัจจัยภายนอก เช่น ข้อบังคับเกี่ยวกับรายงานทางการเงินของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมบัญชีกลาง สำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานงบประมาณ รวมทั้ง การจัดสรรงบประมาณ ไม่เหมาะสม เป็นต้น

4) **ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ (Compliance Risk) หรือ C** เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข้อกฎหมาย ระเบียบ การปกป้องคุ้มครองผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้เสีย การ ป้องกันข้อมูลรวมถึงประเด็นทางด้านกฎระเบียบอื่นๆ

การระบุความเสี่ยงควรเริ่มด้วยการแจกแจงกระบวนการปฏิบัติงานที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แล้วจึงระบุปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อกระบวนการปฏิบัติงานนั้นๆ ทำให้เกิดความผิดพลาด ความเสียหาย และเสียโอกาสปัจจัยเสี่ยงนั้นควรจะเป็นต้นเหตุที่แท้จริงเพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการหามาตรการลด ความเสี่ยงในภายหลังได้

ทั้งนี้ การระบุความเสี่ยง สามารถดำเนินการได้หลายวิธี เช่น จากการวิเคราะห์กระบวนการทำงาน การวิเคราะห์ทบทวนผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา การประชุม เชิงปฏิบัติการ การระดมสมอง การเปรียบเทียบกับ องค์กรอื่น การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม เป็นต้น

2. การประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การวิเคราะห์ การ ประเมิน และการจัดระดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการทำงานของหน่วยงาน หรือขององค์กร ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

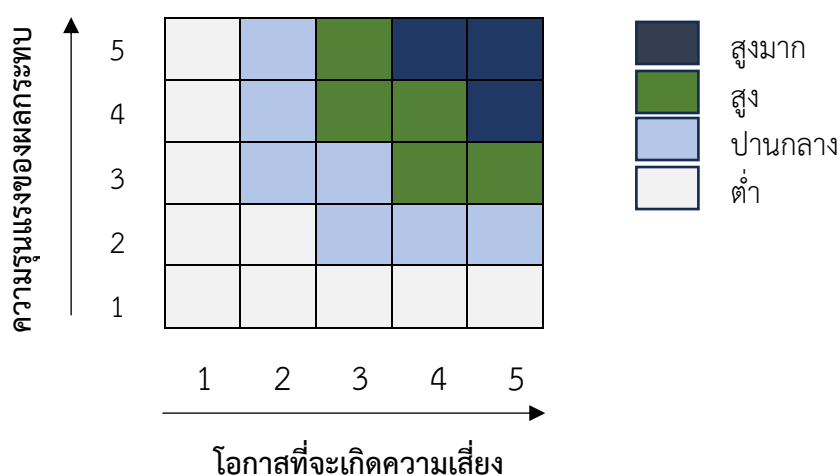
2.1 การกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน

เป็นการกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) โดย คณะ ผู้รับผิดชอบงานบริหารความเสี่ยงได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการให้คะแนนระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ไว้ 5 ระดับ คือ น้อยมาก น้อย ปานกลาง สูง และ สูงมาก ดังนี้

หลักเกณฑ์การให้คะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและความรุนแรงของผลกระทบ

ประเด็นที่พิจารณา	ระดับคะแนน				
	1=น้อยมาก	2=น้อย	3=ปานกลาง	4=มาก	5=ดีมาก
โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (likelihood)					
ความถี่ที่อาจเกิดเหตุการณ์หรือข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน (เฉลี่ย : เดือน/ครั้ง , ปี/ครั้ง)	5 ปี /ครั้ง	2-3 ปี/ครั้ง	1 ปี/ครั้ง	1-6 เดือน/ครั้ง หรือ ไม่เกิน 1 ครั้ง/ปี	1 เดือน/ครั้ง หรือ มากกว่า
โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)					
มูลค่าความเสียหาย (บาท)	น้อยกว่า 1 หมื่น	1 หมื่น – 5 หมื่น	5 หมื่น – 2 แสน	2 แสน – 1 ล้านบาท	มากกว่า 1 ล้านบาท
ผลกระทบต่อชีวิต	เดือดร้อนรำคาญ	บาดเจ็บเล็กน้อย	บาดเจ็บต้องรักษา	บาดเจ็บสาหัส	ถึงแก่กรรม
ผลกระทบต่อภาพลักษณ์/การดำเนินงานของหน่วยงาน	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
ผลกระทบต่อคุณธรรมจริยธรรมของพนักงานส่วนตำบล	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
ผลกระทบด้านเวลาความล่าช้าของงาน	ไม่เกิน 3 วัน	ไม่เกิน 7 วัน	ไม่เกิน 1 เดือน	ไม่เกิน 3 เดือน	ไม่เกิน 6 เดือน

ส่วนระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) จะพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิด ความเสี่ยงและผลกระทบของความเสี่ยงต่อองค์กร ว่าจะก่อให้เกิดความเสี่ยงในระดับใด โดยได้กำหนดเกณฑ์ไว้ 4 ระดับ ได้แก่ สูงมาก สูง ปานกลาง และ ต่ำ

2.2 การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ง

เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงต่างๆ และประเมินระดับความรุนแรงของผลกระทบหรือมูลค่าความเสียหาย (Impact) จากความเสี่ยง เพื่อให้เห็นถึงระดับของความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ทำให้สามารถกำหนดการ ควบคุมความเสี่ยง ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะ ช่วยให้สามารถวางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างถูกต้อง ภายใต้งบประมาณ กำลังคน หรือเวลาที่มีจำกัด โดย อาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ข้างต้น ซึ่งมีขั้นตอน ดำเนินการ ดังนี้

- 1) พิจารณาโอกาส ความถี่ ในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood) ว่ามีโอกาส ความถี่ ที่ จะเกิด นั้นมากน้อยเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด
- 2) พิจารณาความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ง (Impact) ที่มีผลต่อหน่วยงานว่ามี ระดับ ความรุนแรง หรือมีความเสียหายเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

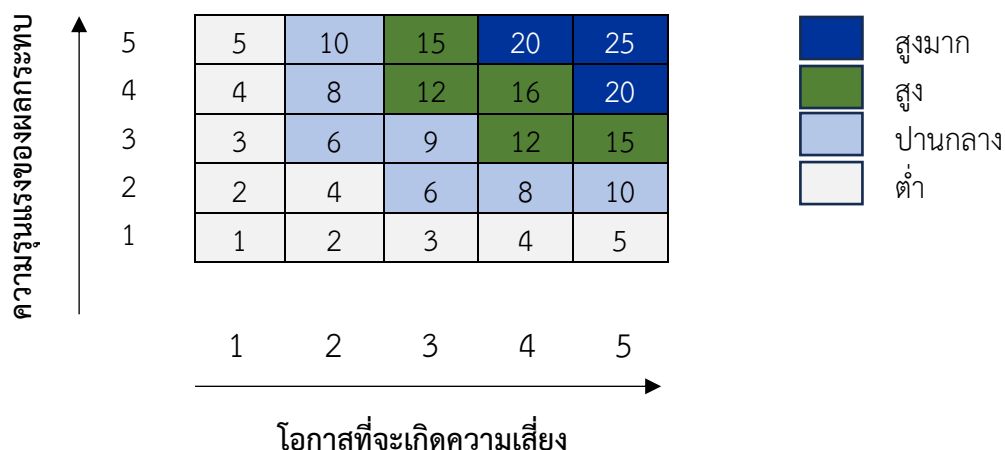
2.3 การวิเคราะห์ความเสี่ยง

เมื่อพิจารณาโอกาส ความถี่ ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของ ผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้วให้นำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะ เกิด ความเสี่ยง และ ผลกระทบของความเสี่ง ว่าก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงในระดับใด

ระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ $\times$ ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood $\times$ Impact) ซึ่งจัดแบ่งเป็น 4 ระดับ สามารถแสดงเป็นแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) แบ่ง พื้นที่เป็น 4 ส่วน ซึ่งใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

- 1) ระดับความเสี่ยงต่ำ (Low) คะแนนระดับความเสี่ยง 1 – 5 คะแนน โดยทั่วไปความ เสี่ยงในระดับนี้ ให้ถือว่า เป็นความเสี่ยงที่ไม่มีความสำคัญต่อการดำเนินงาน ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นนั้นสามารถ ยอมรับได้ภายใต้การ ควบคุมที่มีอยู่ ในปัจจุบัน ซึ่งไม่ต้องดำเนินการใดๆเพิ่มเติม
- 2) ระดับความเสี่ยงปานกลาง (Medium) คะแนนระดับความเสี่ยง 6 – 10 คะแนน ยอมรับความ เสี่ยงแต่ ต้องมีแผนควบคุมความเสี่ยง ความเสี่ยงในระดับนี้ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการ จัดการเพิ่มเติม
- 3) ระดับความเสี่ยงสูง (High) คะแนนระดับความเสี่ยง 11 – 16 คะแนน ต้องมีแผนลดความเสี่ยง เพื่อให้ ความเสี่ยงนั้นลดลงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- 4) ระดับความเสี่ยงสูงมาก (Extreme) คะแนนระดับความเสี่ยง 17 – 25 คะแนน ต้องมีแผนลดความ เสี่ยง และประเมินซ้ำ หรืออาจต้องถ่ายโอนความเสี่ยง

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile)

การประเมินความเสี่ยง (ปีงบประมาณ ๒๕๖๘)
องค์การบริหารส่วนตำบลประจัน

ที่	ความเสี่ยง	ผลกระทบ/ความเสียหายที่เกิดขึ้น	ปัจจัย/สาเหตุ	ประเภทความเสี่ยง	โอกาส/ความถี่	ผลกระทบความรุนแรง	คะแนนความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
1	การใช้รถยนต์ส่วนบุคคลเกิดความชำรุดเสียหาย เนื่องจากสภาพรถยนต์เก่าต้องใช้ด้วยความระมัดระวังในการใช้งานในการกิจ	การใช้รถยนต์ส่วนบุคคลในการปฏิบัติภารกิจบางประเภทไม่เหมาะสมสภาพรถทำให้รถยนต์ชำรุดเสียหาย	สภาพรถยนต์เก่า ใช้งานเป็นเวลานาน	ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานหรือ ○	3	3	9	ปานกลาง	สำนักปลัด
2	งานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ การรับ-ส่งหนังสือเกิดความล่าช้า ไม่ทันในเวลาที่กำหนด	การดำเนินงานมีความล่าช้า	เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ ความเข้าใจในการรับส่งและเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารหรือหนังสือผ่านระบบการสื่อสารด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์	ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานหรือ ○	3	3	9	ปานกลาง	สำนักปลัด
3	ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ขาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่	การปฏิบัติหน้าที่อาจได้รับอันตรายจากการปฏิบัติหน้าที่	ขาดงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์	ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานหรือ ○	4	3	12	สูง	สำนักปลัด

การประเมินความเสี่ยง (ปีงบประมาณ ๒๕๖๘)
องค์การบริหารส่วนตำบลประจัน

ที่	ความเสี่ยง	ผลกระทบ/ความเสียหายที่เกิดขึ้น	ปัจจัย/สาเหตุ	ประเภทความเสี่ยง	โอกาส/ความถี่	ผลกระทบความรุนแรง	คะแนนความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
4	<u>งานพัสดุ</u> การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ มีข้อผิดพลาดด้านเอกสารที่จัดส่งมาดำเนินการในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง	1.เกิดข้อผิดพลาดในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง 2.เกิดความล่าช้าในการย้อนเอกสารกลับไปแก้ไขให้ถูกต้อง	เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจัดซื้อจัดจ้างแต่ละส่วนราชการขาดความรู้ความเข้าใจในข้อระเบียบและวิธีการดำเนินการด้านพัสดุ	ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับหรือ c	5	2	10	ปานกลาง	กองคลัง
5	<u>งานจัดเก็บรายได้</u> ประชาชนยังไม่เข้าใจในระบบการเสียภาษีและชำระภาษีล่าช้าไม่ตรงตามวันเวลาที่กำหนด	1.เกิดข้อผิดพลาดในการรับข้อมูลแจ้งแบบประเมินภาษีที่ดินและสิ่งก่อสร้าง 2.ให้บริการประชาชนล่าช้า	ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประเมินภาษี การชำระภาษีและประชาชนบางส่วนมีการชำระภาษีล่าช้าไม่ตรงตามกำหนด	ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานหรือ O	5	1	5	ต่ำ	กองคลัง

การประเมินความเสี่ยง (ปีงบประมาณ ๒๕๖๘)
องค์การบริหารส่วนตำบลประจัน

ที่	ความเสี่ยง	ผลกระทบ/ความเสียหายที่เกิดขึ้น	ปัจจัย/สาเหตุ	ประเภทความเสี่ยง	โอกาส/ความถี่	ผลกระทบความรุนแรง	คะแนนความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
6	งานสำรวจ ออกแบบ ประมาณราคา และการควบคุมงานก่อสร้าง	บุคลากรที่ทำงานเกี่ยวกับงานสำรวจ ออกแบบ ประมาณราคา และการควบคุมงานก่อสร้าง เป็นบุคคลเดียวกัน ซึ่งมีความเสี่ยงอาจทำให้เกิดความล่าช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนด	1.บุคลากรข้าราชการของกองช่างมีจำนวนอัตรากำลังไม่เพียงพอ 2.ราคาวัสดุต่างๆไม่คงที่ทำให้การประมาณราคาต้องแก้ไขตลอด 3.การควบคุมงานไม่เป็นไปตามรูปแบบรายการก่อสร้าง	ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานหรือ O	4	3	12	สูง	สำนักปลัด

3. การตอบสนองความเสี่ยง

เป็นการกำหนดแนวทางตอบสนองความเสี่ยง ซึ่งมีหลายวิธีและสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้รับผิดชอบ แต่ทั้งนี้วิธีการจัดการความเสี่ยงต้องคุ้มค่ากับการลดระดับผลกระทบที่เกิดจากความเสี่ยงนั้น โดยทางเลือกหรือวิธีการจัดการความเสี่ยง ประกอบด้วย 4 แนวทางหลัก คือ

1) การยอมรับ (Take) หมายถึง การที่ความเสี่ยงนั้นสามารถยอมรับได้ภายใต้การควบคุมที่มีอยู่ซึ่งไม่ต้องดำเนินการใดๆ เช่น กรณีที่มีความเสี่ยงในระดับไม่รุนแรงและไม่คุ้มค่าที่จะดำเนินการใดๆ ให้ขออนุมัติหลักการรับความเสี่ยงไว้และไม่ดำเนินการใดๆ แต่ควรมีมาตรการติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อรองรับผลที่จะเกิดขึ้น

2) การลดหรือควบคุมความเสี่ยง (Treat) หมายถึง การลดโอกาสที่จะเกิดขึ้นหรือลดความเสียหายโดยการจากระบบการควบคุมหรือเปลี่ยนแปลงขั้นตอนบางส่วนของกิจกรรมหรือโครงการที่นำไปสู่เหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยง เพื่อให้มีการควบคุมที่เพียงพอและเหมาะสม เช่น การปรับปรุงกระบวนการ ดำเนินงานการจัดอบรมเพิ่มทักษะในการทำงานให้กับพนักงาน และการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เป็นต้น

3) การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Terminate) หมายถึง ความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับและต้องจัดการให้ความเสี่ยงนั้นไปอยู่นอกเงื่อนไขการดำเนินงาน โดยมีวิธีการจัดการความเสี่ยงในกลุ่มนี้ เช่น การหยุดหรือยกเลิกการดำเนินงานหรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงนั้น

4) การถ่ายโอนความเสี่ยง (Transfer) หมายถึง ความเสี่ยงที่สามารถโอนไปให้ผู้อื่นได้ เช่น การทำประกันภัย ประกันทรัพย์สิน กับบริษัทประกัน การจ้างบุคคลภายนอกหรือการจ้างบริษัทภายนอก มาจัดการในงานบางอย่างแทน เช่น งานรักษาความปลอดภัย เป็นต้น

เมื่อเลือกวิธีการหรือมาตรการที่เหมาะสมที่จะใช้จัดการความเสี่ยงแล้ว ต้องมีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการในการจัดการและควบคุมความเสี่ยงที่สูง (High) และสูงมาก (Extreme) นั้นให้ลดลง ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ สามารถปฏิบัติได้จริงและให้สามารถติดตามและประเมินผลการจัดการความเสี่ยงนั้นได้ รวมทั้งต้องพิจารณาถึงความคุ้มค่าในด้านค่าใช้จ่ายและ ต้นทุนที่ต้องใช้ลงทุนในการกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการนั้นกับประโยชน์ที่จะได้รับด้วย

การจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568

องค์การบริหารส่วนตำบลประจัน

ที่	ความเสี่ยง	วิธีการตอบสนองความเสี่ยง	รายละเอียดการจัดการ	ทางเลือกที่เหมาะสม	ผู้รับผิดชอบ
1	การใช้รถยนต์ส่วนบุคคลเกิดความชำรุดเสียหาย เนื่องจากสภาพรถยนต์เก่าต้องใช้ด้วยความระมัดระวังในการใช้งานในการกิจ	การยอมรับความเสี่ยง การลดหรือควบคุมความเสี่ยง การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรยอมรับความเสี่ยงนี้ ของประมาณดำเนินการจัดซื้อรถยนต์คันใหม่ ไม่ควรหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้ ไม่ควรถ่ายโอนความเสี่ยงนี้	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	สำนักปลัด
2	งานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ การรับ-ส่งหนังสือเกิดความล่าช้าไม่ทันในเวลาที่กำหนด	การยอมรับความเสี่ยง การลดหรือควบคุมความเสี่ยง การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรยอมรับความเสี่ยงนี้ ไม่ควรหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้ ไม่ควรถ่ายโอนความเสี่ยงนี้	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	สำนักปลัด
3	ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ขาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่	การยอมรับความเสี่ยง การลดหรือควบคุมความเสี่ยง การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรยอมรับความเสี่ยงนี้ ของประมาณดำเนินการจัดซื้ออุปกรณ์ที่ใช้ในการระงับภัยต่างๆ ไม่ควรหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้ ไม่ควรถ่ายโอนความเสี่ยงนี้	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	สำนักปลัด
4	งานพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ มีข้อผิดพลาดด้านเอกสารที่จัดส่งมาดำเนินการในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง	การยอมรับความเสี่ยง การลดหรือควบคุมความเสี่ยง การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรยอมรับความเสี่ยงนี้ ศึกษาระเบียบและวิธีการดำเนินการด้านพัสดุ ไม่ควรหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้ ไม่ควรถ่ายโอนความเสี่ยงนี้	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	กองคลัง

การจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568
องค์การบริหารส่วนตำบลประจัน

ที่	ความเสี่ยง	วิธีการตอบสนองความเสี่ยง	รายละเอียดการจัดการ	ทางเลือกที่เหมาะสม	ผู้รับผิดชอบ
5	ประชาชนยังไม่เข้าใจในระบบการเสียภาษีและชำระภาษีล่าช้าไม่ตรงตามวันเวลาที่กำหนด	การยอมรับความเสี่ยง	ไม่ควรยอมรับความเสี่ยงนี้	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	กองคลัง
		การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบและจัดส่งหนังสือถึงเจ้าของบ้านโดยตรง		
		การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง	ไม่ควรหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
		การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรถ่ายโอนความเสี่ยงนี้		
6	งานสำรวจ ออกแบบ ประมาณราคา และการควบคุมงานก่อสร้าง	การยอมรับความเสี่ยง	ไม่ควรยอมรับความเสี่ยงนี้	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	สำนักปลัด
		การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	ประกาศรับโอนย้ายพนักงานส่วนตำบลในตำแหน่งที่เกี่ยวข้อง		
		การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง	ไม่ควรหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
		การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรถ่ายโอนความเสี่ยงนี้		

4. การรายงานและติดตามผล

หลังจากจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงและมีการดำเนินงานตามแผนแล้วจะต้องมีการรายงานและติดตามผลเป็นระยะเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการดำเนินงานไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยมีเป้าหมายในการติดตามผล คือ เป็นการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของวิธีการจัดการความเสี่ยง รวมทั้งติดตามผลการจัดการความเสี่ยงที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วว่า บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการ บริหารความเสี่ยงหรือไม่ โดยหน่วยงานต้องสอบถามดูว่า วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงใดมีประสิทธิภาพดี ก็ให้ดำเนินการต่อไป หรือวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงใดควรปรับเปลี่ยน และนำผลการติดตามไป รายงานให้ฝ่ายบริหารทราบตามแบบรายงานที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นทั้งนี้กระบวนการสอบถามอาจกำหนดข้อมูลที่ต้องติดตาม หรืออาจทำ Check List การติดตามพร้อมทั้งกำหนดความถี่ในการติดตามผล โดยสามารถติดตามผลได้ ใน 2 ลักษณะ คือ

- 1) การติดตามผลเป็นรายครั้ง (Separate Monitoring) เป็นการติดตาม ตามรอบระยะเวลาที่กำหนด เช่น ทุก 3 เดือน 6 เดือน 9 เดือน หรือทุกสิ้นปี เป็นต้น
- 2) การติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน (Ongoing Monitoring) เป็นการติดตามที่รวมอยู่ในการดำเนินงานต่างๆ ตามปกติของหน่วยงาน

5. การประเมินผลการบริหารความเสี่ยง

คณะทำงานการบริหารจัดการความเสี่ยง จะต้องจัดทำสรุปรายงานผลและประเมินผลการบริหารความเสี่ยงประจำปีต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้มั่นใจว่าผู้บริหารท้องถิ่น มีการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสมเพียงพอ ถูกต้อง และมีประสิทธิผล มาตรการหรือกลไกการควบคุมความเสี่ยงที่ดำเนินการสามารถลดและควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้จริงและอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หรือต้องจัดทำมาตรการหรือตัวควบคุมอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้ความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่หลังมีการจัดการอยู่ในระดับที่ยอมรับได้และให้องค์กรมีการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมในการดำเนินงาน

6. การทบทวนการบริหารความเสี่ยง

การทบทวนแผนบริหารความเสี่ยง เป็นการทบทวนประสิทธิภาพของแนวการบริหารความเสี่ยงในทุกขั้นตอน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาแผนงานในการบริหารความเสี่ยงให้ทันสมัยและเหมาะสมกับการปฏิบัติงานจริงเป็นประจำทุกปี

บทที่ 5

แผนบริหารความเสี่ยง

ปีงบประมาณ 2568 องค์การบริหารส่วนตำบลประจัน ได้ดำเนินการวิเคราะห์และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง เพื่อเตรียมการรองรับสภาวะการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยคัดเลือกความเสี่ยงในระดับปานกลางขึ้นไปจนถึงความเสี่ยงในระดับสูงมาก เพื่อกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการในการจัดการและควบคุมความเสี่ยงที่สูงมาก (Extreme) และสูง (High) นั้นให้ลดลงมาอยู่ ในระดับที่ยอมรับได้สำหรับความเสี่ยงในระดับปานกลาง (Medium) ก็มีมาตรการควบคุม เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อเป้าหมายซึ่งการดำเนินการตามมาตรการลดความเสี่ยงได้พิจารณาถึงความคุ้มค่าในด้านค่าใช้จ่ายและต้นทุนที่ต้องใช้กับประโยชน์ที่จะได้รับด้วย โดยแผนบริหารความเสี่ยงประจำปีงบประมาณ 2568 ขององค์การบริหารส่วนตำบลประจัน มีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

- 1) วิธีการดำเนินงาน (กิจกรรมการควบคุมจัดการความเสี่ยง)
- 2) ผู้รับผิดชอบ (ฝ่ายหรือกลุ่มงาน) ในแต่ละกิจกรรมของแผนบริหารความเสี่ยง
- 3) งบประมาณที่ใช้ดำเนินการ
- 4) กำหนดระยะเวลาดำเนินการของแผนงานนั้น

แผนบริหารความเสี่ยง ปีงบประมาณ 2568
องค์การบริหารส่วนตำบลประจัน

ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	กิจกรรมการควบคุม/จัดการความเสี่ยง	วัตถุประสงค์	ระยะเวลาดำเนินการ	ผลสำเร็จที่คาดหวัง	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ	ระดับความเสี่ยงที่คาดหวังภายหลังดำเนินการจัดการความเสี่ยง		
								โอกาส/ความถี่	ผลกระทบ/ความรุนแรง	คะแนนรวม
การใช้รถยนต์ส่วนบุคคลเกิดความชำรุดเสียหายเนื่องจากสภาพรถยนต์เก่าต้องใช้ด้วยความระมัดระวังในการใช้งานในการกิจ	ปานกลาง	ให้พนักงานขับรถรับผิดชอบบำรุงดูแลรักษารถยนต์ให้มีสภาพดีสามารถใช้งานได้ดียิ่งเสมอ หากเกิดเหตุชำรุดเสียหายให้และรีบแจ้งให้ทราบทันที เพื่อซ่อมให้ใช้งานได้เสมอ	- เพื่อให้การใช้รถยนต์ของหน่วยงานได้รับการบำรุงรักษาให้มีสภาพใช้งานได้ดียิ่งเสมอ	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568	รถยนต์อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ	-	สำนักปลัด	3	3	9
<u>งานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์</u> การรับ-ส่งหนังสือเกิดความล่าช้าไม่ทันในเวลาที่กำหนด	ปานกลาง	- นำระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นแพลตฟอร์มที่เข้าถึงง่ายมา - ประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือ/ติดตามทวงถามเป็นระยะ ๆ	- เพื่อให้งานของฝ่ายบริหารงานทั่วไปมีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568	การรับส่งหนังสือมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย	-	สำนักปลัด	3	3	9

\แผนบริหารความเสี่ยง ปีงบประมาณ 2568
องค์การบริหารส่วนตำบลประจัน

ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	กิจกรรมการควบคุม/จัดการความเสี่ยง	วัตถุประสงค์	ระยะเวลาดำเนินการ	ผลสำเร็จที่คาดหวัง	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ	ระดับความเสี่ยงที่คาดหวังภายหลังดำเนินการจัดการความเสี่ยง		
								โอกาส/ความถี่	ผลกระทบ/ความรุนแรง	คะแนนรวม
ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ขาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่	สูง	ของงบประมาณดำเนินการจัดซื้ออุปกรณ์ที่ใช้ในการระงับภัยต่างๆ	เพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต่างๆ ที่เกิดขึ้น	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568	ประชาชนได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยน้อยที่สุด	-	สำนักปลัด	4	3	12
<u>งานพัสดุ</u> การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ มีข้อผิดพลาดด้านเอกสารที่จัดส่งมาดำเนินการในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง	ปานกลาง	1.ศึกษาระเบียบกฎหมาย ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง และถือปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด 2.ส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรมฯ	เพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างต่างๆ เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568	การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างต่างๆ เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	-	กองคลัง	5	2	10

แผนบริหารความเสี่ยง ปีงบประมาณ 2568
องค์การบริหารส่วนตำบลประจัน

ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	กิจกรรมการควบคุม/จัดการความเสี่ยง	วัตถุประสงค์	ระยะเวลาดำเนินการ	ผลสำเร็จที่คาดหวัง	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ	ระดับความเสี่ยงที่คาดหวังภายหลังดำเนินการจัดการความเสี่ยง		
								โอกาส/ความถี่	ผลกระทบ/ความรุนแรง	คะแนนรวม
งานสำรวจ ออกแบบ ประมาณราคา และการควบคุมงานก่อสร้าง	สูง	ประกาศรับโอนย้าย พนักงานส่วนตำบล ในตำแหน่งที่เกี่ยวข้อง	เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามระเบียบกฎหมาย ข้อบังคับ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และ ระยะเวลาที่กำหนด	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568	ดำเนินการเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด	-	สำนักปลัด	4	3	12